

ເຈ້ຍຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບພະຍາດຕິດແປດ

ໂຮກໝາກສຸກແມ່ນການຕິດແປດຂອງເຊື້ອໄວຣັສຊຶ່ງອາດກໍາເນີບຂຶ້ນມາໄດ້ໃໝ່ອີກໃນລັກສນະໂຮກງູສວັດ. ຂໍແນະນຳໃຫ້ເດັກນ້ອຍແລະຜູ້ໃຫຍ່ທຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີພູມຕ້ານທານໃຫ້ສັກຢາປ້ອງກັນ.

ໂຮກໝາກສຸກແລະໂຮກງູສວັດ

ໂຮກໝາກສຸກແມ່ນຫຍັງ?

- ໂຮກໝາກສຸກແມ່ນການເຈັບປ່ວຍຍ້ອນເຊື້ອໄວຣັສຊຶ່ງເກີດຈາກເຊື້ອໄວຣັສທີ່ເຮັດໃຫ້ຜິວໜັງເປັນຕຸ່ມໂພງຍ້ອນ ເຊື້ອໄວຣັສງູສວັດ (ຫຼືທີ່ຮູ້ກັນອີກຊື່ໜຶ່ງວ່າເຊື້ອໄວຣັສ Varicella-Zoster).
- ຖ້າເປັນກັບເດັກນ້ອຍອາການກໍບໍ່ຄ່ອຍຮ້າຍແຮງປານໃດ.
- ໂຮກໝາກສຸກທີ່ເປັນກັບຜູ້ໃຫຍ່ແລະກັບຄົນທີ່ພູມຕ້ານອ່ອນຕົວລົງນັ້ນອາດຮ້າຍແຮງໄດ້.
- ການຕິດເຊື້ອລະຫວ່າງຖືພາອາດເຮັດໃຫ້ເດັກໃນຄັນມີອາການຜິດຮູບຮ່າງ, ຜິວໜັງເປັນແປ້ວ, ແລະເກີດບັນຫາອື່ນໆກັບ ເດັກນ້ອຍໄດ້.
- ກ່ອນມີການສັກຢາກັນໂຮກໃຫ້ຢ່າງເປັນປົກກະຕິຊຶ່ງເລີ້ມໃນປີ 2006, ໂຮກໝາກສຸກແມ່ນໂຮກທີ່ເປັນກັນຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ. ຈຳນວນຄົນເປັນໂຮກໝາກສຸກມີທ່າທີ່ວ່າຈະຫຼຸດລົງ ເພາະວ່າມີຄົນຈຳນວນຫຼາຍຂຶ້ນ ໄດ້ຮັບການສັກຢາປ້ອງກັນ.

ໂຮກນີ້ມີອາການຫຍັງແດ່?

- ໂຮກໝາກສຸກຈະເລີ້ມຕົ້ນດ້ວຍການມີໄຂ້ເລັກນ້ອຍຢ່າງທັນທີ, ຂໍ້ມູກຍ້ອຍ, ຮູ້ສຶກບໍ່ຄ່ອຍສະບາຍ ທົ່ວໄປໃນເນື້ອຕົວ ແລະ ເກີດຜື່ນແດງຂຶ້ນທີ່ຜິວໜັງ
- ຕາມປົກກະຕິແລ້ວຜື່ນນີ້ຈະເລີ້ມເປັນຈຸດນູນນ້ອຍໆແລ້ວກາຍເປັນຕຸ່ມໂພງ ແລະ ຕົກເກັດ.
- ຜື່ນນີ້ຈະປາກົດຢູ່ເປັນເວລາສາມຫາສີ່ມື້. ຮອຍຂອງຜື່ນຈະປ່ຽນແປງໄປຕາມລະຍະຂອງ ການເຕີບໂຕຂອງເຊື້ອໂຮກ.
- ສ່ວນຫຼາຍ ອາການຈະກໍາເນີບຂຶ້ນ ສອງອາທິດ ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ຕິດເຊື້ອໄວຣັສແລ້ວ.
- ຄົນສ່ວນຫຼາຍຈະເຊົາໄປເອງໂດຍບໍ່ມີອາການແຊກຊ້ອນແຕ່ຢ່າງໃດ, ແຕ່ບາງຄັ້ງການຕິດເຊື້ອນີ້ອາດເຮັດໃຫ້ເກີດມີອາ ການແຊກຊ້ອນຮ້າຍແຮງ, ເຊັ່ນໂຮກປອດບວມແລະສມອງອັກເສບ. ນ້ອຍທີ່ສຸດ ທີ່ການຕິດເຊື້ອນີ້ເຮັດໃຫ້ເຖິງແກ່ຊີວິດ ໄດ້.

ໂຮກນີ້ແຜ່ຜາຍແນວໃດ?

- ໃນລະຍະຕົ້ນຂອງການເຈັບປ່ວຍ, ເຊື້ອໄວຣັສແຜ່ຜາຍຈາກການໄອ.
- ໃນລະຍະຫຼັງຂອງການເຈັບປ່ວຍ, ເຊື້ອໄວຣັສແຜ່ຜາຍໂດຍການຈັບຕ້ອງນ້ຳຈາກຕຸ່ມໂພງໂດຍຕິງ.
- ເຊື້ອໂຮກນີ້ຈະຕິດຕໍ່ໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍສຳລັບຄົນທີ່ບໍ່ເຄີຍເປັນໂຮກໝາກສຸກມາກ່ອນຫຼືສຳລັບຄົນທີ່ບໍ່ມີພູມຄຸ້ມກັນ.
- ຄົນເຮົາຈະຕິດເຊື້ອນັບຈາກມື້ທຳອິດຫຼືສອງມື້ກ່ອນຜືນຈະເລີ້ມປາກົດ (ຊຶ່ງໝາຍເຖິງ, ລະຍະຂີ້ມູກ ຍ້ອຍ) ແລະຈົນເຖິງຫ້າມື້ຫຼັງຈາກນັ້ນ (ເວລາທີ່ຕຸ່ມໂພງເລີ້ມແຫ້ງຫຼືຕົກເກັດ)
- ການເປັນໂຮກໝາກສຸກຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດພູມຄຸ້ມກັນ ແລະ ຄົນເຮົາກໍ່ບໍ່ຄ່ອຍເປັນໂຮກໝາກສຸກສອງເທື່ອ.

ໃຜແດ່ສ່ຽງຕໍ່ການເປັນໂຮກນີ້?

- ຄົນໃດກໍ່ຕາມທີ່ຍັງບໍ່ເຄີຍເປັນໂຮກໝາກສຸກມາກ່ອນຫຼືບໍ່ໄດ້ຮັບການສັກຢາປ້ອງກັນມາກ່ອນສາມາດເປັນໂຮກໝາກສຸກໄດ້.
- ຄົນທີ່ເຄີຍມີປວັດເປັນໂຮກໝາກສຸກມາກ່ອນສ່ວນຫຼາຍກໍ່ຈະມີຈະພູມຄຸ້ມກັນເຊື້ອໄວຣັສນີ້ແລ້ວ. ແມ່ນແຕ່ຜູ້ໃຫຍ່ທີ່ ບໍ່ເຄີຍ ມີປວັດເປັນໂຮກນີ້ມາກ່ອນກໍ່ເປັນໄປໄດ້ວ່າອາດມີພູມຄຸ້ມກັນແລ້ວເຊັ່ນກັນ (ເພາະວ່າການຕິດເຊື້ອ ມາ ແຕ່ກ່ອນນັ້ນ ເປັນ ຄ່ອຍບໍ່ຮ້າຍແຮງ). ບາງເທື່ອ ແພດກໍ່ຈະເອົາເລືອດໄປກວດເບິ່ງ ເພື່ອຈະໄດ້ຮູ້ວ່າຄົນໆນັ້ນຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ສັກຢາກັນບໍ່.

ຈະປ້ອງກັນເຊື້ອໂຮກນີ້ໄດ້ແນວໃດ?

- ປັດຈຸບັນນີ້ ທາງການແພດໄດ້ແນະນຳໃຫ້ມີການຢັກສາແກ່ເດັກທຸກໆຄົນທີ່ມີອາຍຸ 18 ເດືອນ ແລະ ເດັກ ທີ່ ເຂົ້າຮຽນມັທຍົມ ປີທຳອິດ ຊຶ່ງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສັກຢາປ້ອງກັນມາກ່ອນແລະ ຜູ້ທີ່ບໍ່ທັນເຄີຍເປັນໂຮກໝາກສຸກ ມາກ່ອນ.
- ນອກນີ້ ທາງການແພດຍັງໄດ້ແນະນຳໃຫ້ມີການສັກຢາແກ່ຜູ້ທີ່ອາຍຸ 14 ປີ ແລະ ອາຍຸເກີນນັ້ນ ທີ່ຍັງບໍ່ມີພູມຄຸ້ມກັນ. ການ ສັກຢາປ້ອງກັນນີ້ແບ່ງເປັນສອງຄັ້ງ, ແຕ່ລະຄັ້ງຫ່າງກັນປະມານ 1 ຫາ 2 ເດືອນ. ການແນະນຳແມ່ນເນັ້ນໜັກເປັນພິເສດ ແກ່ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ, ຕົວຢ່າງ, ພະນັກງານດ້ານດູແລ ສຸຂະພາບ, ຄົນທີ່ຢູ່ກັບເດັກນ້ອຍຫຼືເຮັດວຽກກ່ຽວກັບເດັກນ້ອຍ, ແມ່ຍິງທີ່ວາງແຜນຕັ້ງທ້ອງ, ແລະ ຄົນໃນຄອບຄົວທີ່ພົວພັນກັບຜູ້ທີ່ພູມຄຸ້ມກັນຕໍ່າ.
- ຄົນທີ່ເປັນໂຮກໝາກສຸກຢູ່ຕ້ອງບໍ່ພົວພັນກັບຄົນອື່ນ (ແລະ ບໍ່ໄປບ່ອນຝາກເດັກຫຼືໂຮງຮຽນ) ຈົນກວ່າຢ່າງນ້ອຍຫ້າມື້ ຫຼັງຈາກ ຜືນເລີ້ມປາກົດແລະຕຸ່ມໂພງຕ່າງໆແຫ້ງໝົດ.
- ຄົນທີ່ເປັນໂຮກໝາກສຸກຕ້ອງອັດດັງແລະປາກເວລາໄອຫຼືຈາມ, ເອົາເຈ້ຍຫິຊຊູທີ່ເຊັດແລ້ວຖິ້ມຢ່າງປອດພັຍ, ລ້າງມື ໃຫ້ສະອາດແລະບໍ່ໃຊ້ຖ້ວຍບ່ວງ, ກິນອາຫານຮ່ວມ ກັບຄົນອື່ນ ຫຼື ຕື່ມຮ່ວມຈອກກັນ.
- ແມ່ຍິງຖືພາຕ້ອງຫຼີກເວັ້ນຄົນທີ່ເປັນໂຮກໝາກສຸກ ຫຼື ເປັນຈູສວັດ ແລະ ຕ້ອງໄປຫາໝໍທັນທີ່ ຖ້າວ່າຕົນໄດ້ຢູ່ໃກ້ຊິດພົວພັນ ກັບ ຄົນທີ່ເປັນໂຮກນີ້.

- ເດັກນ້ອຍທີ່ມີບັນຫາເຮືອງພູມຄຸ້ມກັນ (ຕົວຢ່າງ, ໂຮກເມັດເລືອດຂາວຫຼາຍຜິດປົກກະຕິ ຫຼື leukaemia) ຫຼື ຜູ້ທີ່ຮັບການ ປິ່ນປົວແບບຄີໂມ ຕ້ອງຫຼີກເວັ້ນຄົນທີ່ເປັນໂຮກໝາກສຸກ ຫຼື ງູສວັດ ເພາະວ່າການຕິດເຊື້ອອາດເກີດອາການຮ້າຍແຮງ ໄດ້ ໂດຍສະເພາະກັບຄົນຈຳພວກນີ້.

ຈະກວດຫາໂຮກນີ້ໄດ້ຢ່າງໃດ?

ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວ ໂຮກນີ້ຈະກວດຫາໄດ້ໂດຍເບິ່ງຕາມອາການທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ການປາກົດຂອງຜືນ. ບາງຄັ້ງ ການກວດຫາໂຮກ ນີ້ ອາດຍັງຢືນໄດ້ຈາກການເອົາຕົວຢ່າງຈາກຜືນຫຼືຈາກເລືອດໄປກວດເບິ່ງ.

ໂຮກງູສວັດແມ່ນຫຍັງ?

- ໂຮກງູສວັດເກີດຍ້ອນການຟື້ນຟູຂຶ້ນມາອີກຂອງເຊື້ອໄວຣັສທີ່ເຮັດໃຫ້ເປັນໂຮກໝາກສຸກ, ໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນເປັນກັບຜູ້ໃຫຍ່ແລະຫຼາຍໆປີຫຼັງຈາກທີ່ເຈັບປ່ວຍເປັນໂຮກໝາກສຸກຄັ້ງທຳອິດ.
- ຜູ້ປ່ວຍຈະມີຜືນທີ່ເຈັບປວດຄ້າຍກັບໂຮກໝາກສຸກ ແລະ ເປັນຈຸດວົງນ້ອຍໆຕາມຜິວໜັງ, ຕາມປົກກະຕິຈະເປັນໃສ່ຢູ່ຂ້າງດຽວຂອງຮ່າງກາຍ.
- ອາການປວດແລະເຈັບແປບທີ່ເກີດຈາກຜືນນັ້ນອາດເປັນຢູ່ຫຼາຍອາທິດຫຼືຫຼາຍເດືອນ ຫຼັງຈາກຕຸ່ມເຊົາ ແລ້ວ. ອາການດັ່ງນີ້ ເອີ້ນວ່າ ອາການປວດປະສາດຫຼັງຈາກເປັນຕຸ່ມໂພງ (post-herpetic neuralgia).
- ເຊື້ອໄວຣັສນີ້ອາດແພ່ຜາຍໄດ້ໂດຍການຈັບຕ້ອງຜືນທີ່ຜິວໜັງຂອງຄົນຕິດເຊື້ອໂດຍກົງ. ການຈັບຕ້ອງນີ້ ຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ທີ່ບໍ່ມີພູມຄຸ້ມກັນເປັນໂຮກໝາກສຸກໄດ້.
- ໂຮກງູສວັດມັກເປັນກັບຜູ້ທີ່ພູມຄຸ້ມກັນຕໍ່າ.

ຈະປິ່ນປົວໂຮກນີ້ຢ່າງໃດ?

ໂຮກງູສວັດສາມາດປິ່ນປົວໄດ້ໂດຍການໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອໄວຣັສຊື່ວິດພິເສດເຊັ່ນຢາ acyclovir. ໝໍປະຈຳຄອບຄົວຂອງທ່ານ ສາມາດ ໃຫ້ຄຳແນະນຳແກ່ທ່ານໄດ້ເຖິງວິທີ ທີ່ຈະຊ່ວຍຜ່ອນຄາຍອາການບໍ່ສະບາຍທີ່ເກີດຈາກການຕິດເຊື້ອນີ້. ສ່ວນໂຮກໝາກສຸກ ນັ້ນຈະເຊົາໄປເອງໂດຍບໍ່ຕ້ອງປິ່ນປົວຫຍັງ.

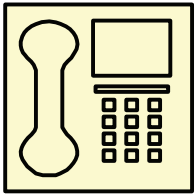
ທາງການສາທາຣະນະສຸກມີທ່າທີ່ຢ່າງໃດກ່ຽວກັບໂຮກນີ້?

ປັດຈຸບັນນີ້ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງລາຍງານໂຮກໝາກສຸກໃຫ້ທາງການຮູ້ໂດຍສະເພາະໃນຣັດ NSW ແຕ່ວ່າສະພາບການຈະຖືກຄວບຄຸມໂດຍເບິ່ງຈາກຈຳນວນຂອງຄົນເຈັບທີ່ໄປຜແນກສຸກເສີນແລະຈຳນວນຄົນເຈັບທີ່ເຂົ້າໂຮງໝໍຍ້ອນ ໂຮກໝາກສຸກ ຫຼື ງູສວັດ.

- ການສັກຢາກັນໂຮກຈະປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເປັນໂຮກໝາກສຸກໄດ້, ເຖິງແມ່ນວ່າຈະສັກໃນມື້ທີ່ທ້າຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ຕິດເຊື້ອແລ້ວ.

- ການສັກຢາແບບປ້ອງກັນລະຍະສັ້ນ ໂດຍຢາ varicella-zoster immunoglobulin (VZIG) - ຊຶ່ງໄດ້ມາ ຈາກ ພູມຄຸ້ມກັນພຍາດໃນເລືອດທີ່ຄົນບໍ່ຮູ້ຈາກມານັ້ນ - ສາມາດປ້ອງກັນການເຈັບປ່ວຍໃຫ້ແກ່ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ການ ເກີດພຍາດແຊກຊ້ອນ. ການສັກຢານີ້ຕ້ອງໄດ້ສັກໃຫ້ພາຍໃນ 96 ຊົ່ວໂມງ ຫຼັງຈາກຕິດເຊື້ອໄວຣັສຖ້າຕ້ອງການ ໃຫ້ການ ສັກຢາໄດ້ຜົນ. ຄົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ການເກີດພຍາດແຊກຊ້ອນເມື່ອຕິດເຊື້ອນີ້ແມ່ນແມ່ຍິງຖືພາທີ່ບໍ່ເຄີຍເປັນໂຮກ ໝາກສຸກມາກ່ອນ ແລະ ບໍ່ມີພູມຄຸ້ມກັນ, ແອນ້ອຍເກີດໃໝ່, ແລະ ຄົນເຈັບບາງຈຳພວກທີ່ມີພູມຄຸ້ມກັນຕໍ່າ.

ຮາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ - ຜແນກສາທາຣະນະສຸກແຫ່ງຣັດ NSW

1300 066 055

www.health.nsw.gov.au